

V Kršnův zpravodaj

Časopis pro přátele a oddané Kršny srpen - září 1994

IV/4

Šrí Kršna Džanmáštamí 29. 8. 1994

Podle Šrímád Bhágavatamu existují různé způsoby dosažení dokonalosti v různých věcích, ale princip každého procesu zůstává platný ve všech věcích. Neznamená to, že zpívání Haré Kršna je efektivní pouze v tomto věku a ne v Satja-juze. Ani to neznamená, že by v Satja-juze lidé nezpívali svatá jména. V Satja-juze byla hlavním procesem meditace a velcí světci meditovali alespoň 60 000 let. Ale v tomto věku není možné dosáhnout dokonalosti meditací, protože žijeme tak krátce. Proto je pro tento věk zvláště doporučeno, abychom společně zpívali Haré Kršna (*saṅkīrtana*). Není třeba žádného vzdělání ani nějakých předchozích kvalifikací. Čaitanja Mahāprabhu zavedl zpívání

*Hare Kṛṣṇa Hare Kṛṣṇa
Kṛṣṇa Kṛṣṇa Hare Hare
Hare Rāma Hare Rāma
Rāma Rāma Hare Hare*

jako mocný prostředek pro rozšiřování lásky k Bohu. Neznamená to, že by to bylo doporučeno pouze pro Kali-jugu. Je to vlastně doporučeno pro každý věk. Ve všech věcích byla vždycky spousta oddaných, kteří zpívali Haré Kršna a dosáhli dokonalosti. To je krása hnutí pro vědomí Kršny. Není to pouze pro jeden věk, pro jednu zemi nebo pro jednu společenskou třídu. Haré Kršna může zpívat každý v jakémkoliv společenském postavení, v jakémkoliv zemi a věku, protože Kršna je Nejvyšší Pán všech lidí ve všech společenských postaveních, všech zemích a ve všech věcích.

(Toto píše Šrīla Prabhupáda ve své knize „Dosažení vědomí Kršny“)

Milí přátelé,

rádi bychom vás pozvali na oslavu dne zjevení Kršnova bratra Šrī Balarámy v neděli 21. srpna a dne zjevení Šrī Kršny, **Džanmáštami**, v pondělí 29. srpna, kdy pořádáme na Kršnově dvoře veliký festival.

Ve dnech 1.-6. července se uskutečnilo na Kršnově dvoře duchovní soustředění, na kterém se účastníci mohli prakticky i teoreticky naučit, jak provozovat bhakti-jógu doma. Ve dnech 25.-27. srpna, těsně před oslavami dne zjevení Kršny (29.8.) a Šrīly Prabhupády (30.8.) připravujeme na Kršnově dvoře **seminář**, na který přijede z Německa duchovní učitel **Astaratha Prabhu** a bude přednášet na téma *Jak přemoci mysl*.

V pondělí 12. září slaví všichni oddaní Kršny den zjevení Šrīmatí Rádhárání, **Šrī Rádháštami**. Šrīmatí Rádhárání je věčná společnice Šrī Kršny a jeho vnitřní energie blaženosti. Oddaní vědí, že aby se mohli dostat ke Kršnovi, potřebují doporučení od Šrīmatí Rádhárání, protože Kršna na ni dá, protože je Mu nejmilejší a proto Ji uctívají. Nedaleko našich hranic u Jandelsbrunnu a Pasova máme farmu, na které se uctívá Rádha-Madanamohan, Božstvo Rádhy a Kršny. Oddaní zde připravují velký festival k uctění Šrīmatí Rádhárání. Můžete se ho zúčastnit i vy a vypravit se s námi na německou farmu. Zájemci se mohou obrátit na mě. Přeji vám vše nejlepší a hodně duchovní síly.

Vaše Džajašrī dásī

Duchovní učitel

Přednáška Šrīly Prabhupády v New Yorku, 14. srpna 1966 (část 2.)

tad viddhi pranipātena pariprasnena sevayā

upadekṣyanti te jñānaṁ jñāninas tattva-darśinaḥ

„Obrat se na duchovního učitele a uč se od něho pravdě. Dotazuj se ho se vši pokorou a věrně mu služ. Seberealizované duše ti mohou sdělit poznání, neboť ony uzřely pravdu.“ *Bhagavad-gíta 4.34*

Nyní Kršna radí: „Jestliže chceš poznat transcendentální vědu, musíš se na někoho obrátit.“ *Pranipātena*. *Pranipāta* znamená odevzdání. Musíte najít osobu, které se můžete odevzdat, protože nikdo se nikomu nechce odevzdat. Všichni jsme nafoukaní na jakékoli poznání: „Kdo mně může dát poznání?“ Někteří říkají, že pro duchovní realizaci není potřeba duchovního mistra. Ale co se týče védské literatury, *Bhagavad-gíty*, *Bhágavatamu* a *Upanišad*, nic takového tam nenajdeme. Zde se mluví o nutnosti duchovního mistra.

Vezměme například *Upanišady*. Ve védských *Upanišadách* je řečeno, *tad-vijñānārtham sa gurum evābhigacchet, śrotriyaṁ brahma niṣṭham*. „Jestliže chcete pochopit toto transcendentální téma, pak...“

V hmotném světě je tomu také tak. Dejme tomu, že se chceš naučit umění hudby, pak musíš najít nějakého hudebníka. Bez jeho společnosti se nikdo nemůže naučit hudebnímu umění. Žádnému umění. Dejme tomu, že se chcete stát inženýrem. Musíte se dostat na technickou vysokou školu a studovat tam. Nikdo se nemůže stát lékařem jenom tím, že si koupí knihy a doma je čte. To není možné. Musíte být přijati na lékařskou fakultu a podstoupit výcvik a praktické zkoušky. Pouhým zakoupením knih to není možné.

Podobně, jestliže chcete pochopit *Bhagavad-gítu* nebo jakékoli transcendentální téma, zde je pokyn samotného Šrī Kršny. Kršna, mluvčí *Bhagavad-gíty*, říká: *tad viddhi pranipātena pariprasnena sevayā*. Musíš vyhledat osobu, které se můžeš odevzdat. To znamená, že musíte zkoumat: „Kdo je pravá osoba, která mě může poučit o *Bhagavad-gítě* nebo védské literatuře nebo o jakýchkoli písmech.“ A neudělat to náhodově. Musíte s velkou vážností vyhledat osobu, která má skutečné poznání a které se můžete dobrovolně odevzdat. Neuděláte-li to, vaše mise nebude naplněna.

Jako Ardžuna na začátku. Už jsme o tom mluvili. Ardžuna mluvil s Kršnou jako přítel s přítelem. Kršna řekl: „Nemůžeš... Ty jsi kšatrija. Jsi voják. Jak můžeš zanechat boje?“ Ale když Ardžuna viděl: náš přátelský rozho-

vor nepřinese žádné řešení, odevzdal se Kršnovi: *Sisyas te 'ham śādhi mām prapannam*. „Jsem Tvým odevzdaným žákem. Proším, pouč mě, co je má povinnost.“ To je správný způsob.

Tady také Kršna radí: „Chceš-li získat poznání, musíš se obrátit na osobu, které se můžeš odevzdat.“ Ne se slepě odevzdat. Musíš být schopný se dotazovat, *pariprasna*. To je další kvalifikace. Bez dotazování nemůžete dělat pokrok. Student, který se dotazuje učitele, je velmi inteligentní. Dokonce i dítě, které se ptá otce: „Tati, co je tohle? Co je tamto?“ Takové dítě je velmi inteligentní. Je potřeba se také dotazovat, ne jenom *pranipāta*... „Našel jsem velmi dobrého duchovního mistra, velmi učeného. Už jsem se odevzdal, tím moje povinnosti končí.“ To není správné. Můžete mít velice dobrého duchovního mistra, ale jestliže nemáte sílu se dotazovat, nemůžete dělat pokrok. Musíte se dotazovat. Ale jak? Ne vyzývavě. Ne otázky typu: „Uvidíme, jaký je to duchovní mistr. Položím mu nějaké nepodstatné otázky a budu mluvit nesmysly.“ To nebude fungovat. *Pariprasna* znamená dotazovat se k věci a ta věc je *sevā*.

Sevā znamená služba. Ne: „Ptal jsem se té osoby na tolik věcí a nic jsem za to nezaplatil, ani jsem mu neprokázal žádnou službu, takže jsem získal.“ Ne, bez služby bude naše dotazování marné.

Takže jsou tři věci. *Pranipāta*, *pariprasna* a *sevā*. *Pranipāta* znamená, že musíte mít kvalifikaci alespoň najít osobu, která je kvalifikovaná dát vám pravé pokyny. To je na vás.

Dejme tomu, že máte koupit nějaké zlato nebo šperky. Když ale nevíte, kde to můžete koupit a půjdete do obchodu s potravinami koupit šperk, budete podvedeni. Když přijдете do potravin a požádáte o diamant, pochopí, že jste hlupák a něco vám prodají jako diamant. A když přijдете domů, vaši příbuzní řeknou: „Co jsi to přinesl?“ „To je diamant. Byl jsem v potravinách.“ Duchovní učitel není takový. Musíte být trochu inteligentní. Bez inteligence nikdo nemůže udělat duchovní pokrok.

V Brahma-sútře, ve Védánta-sútře se říká: *athāto brahma-jijñāsā. Brahma-jijñāsā* znamená dotazovat se na nejvyšší téma—Brahman. To vyžaduje kvalifikace. *Atha* znamená ti, kdo mají zkušenosti s tímto životem plným utrpení v hmotném světě. Ti se mohou dotazovat, co je duchovní život, co je Absolutní pravda. *Athāto brahma-jijñāsā*. Podobně v Bhagavad-gítě se říká: *tasmād gurum prapadyeta jijñāsuḥ śreya uttamam*.

Uttamam znamená *udgata-tamam*. To je transcendentální. *Tama* znamená temnota. Všechno v tomto hmotném světě je v temnotě, protože tento hmotný vesmír je temný. Proto je zde potřeba sluneční a měsíční světlo a elektřina. *Uttamam* znamená to, co je mimo tuto temnotu. To znamená transcendentální téma, duchovní téma. V duchovním světě neexistuje temnota. Jestliže se někdo chce dotazovat o duchovním světě, je třeba, aby vyhledal duchovního mistra. Jinak to není potřeba. Pro člověka, který chce zůstat v hmotném světě, pro hmotný prospěch...

Dejme tomu, že chce nějakého duchovního mistra, nebo chce studovat Bhagavad-gítu nebo Védánta-sútru, abych si hmotně polepšil. To není potřeba. Pro hmotný prospěch můžete pracovat jako pracuje tolik jiných lidí. To je předepsáno. Ale jestli se zajímáte o Brahman, duchovní téma, potom potřebujete duchovního mistra. Je to jasné řečeno. *Tasmād gurum prapadyeta*. *Tasmāt* znamená „Proto se člověk musí odevzdat duchovnímu mistru.“

Kdo? Ten, kdo je *jijñāsuḥ śreya uttamam*. „Kdo velmi dychtí pochopit transcendentální náměty.“ Ve všech védských textech najdeme stejný pokyn, jako v Bhagavad-gítě:

*tad viddhi pranipātena
pariprasnenā sevayā
upadeksyanti te jñānaṁ
jñāninas tattva-darśinah*

Jñāninaḥ znamená *jñānī*, neboli ten, kdo má dokonalé poznání. Dokonalé poznání znamená, že člověk má dokonalou vizi, ne teoretickou, ale skutečnou vizi duchovní podstaty. Takový člověk je *jñānī*. *Jñāninas tattva-darśinah*.

Tattva znamená Absolutní Pravda. Pokud se týká *tattvy* v Bhagavad-gítě najdeme, že Kršna je nejvyšší *tattva*, Absolutní Pravda.

Nyní Kršna vysvětluje: *manuṣyānāṁ sahasreṣu kaścīd yatai siddhaye*: „Z mnoha tisíců lidí se jen několik snaží dosáhnout duchovního osvobození.“ Ne všichni. Od každého se nečekává, že bude toužit po duchovním osvobození. To vyžaduje mnoho a mnoho let kvalifikace. Takže *manuṣyānāṁ sahasreṣu*. Z mnoha tisíců lidí jeden touží po

duchovní realizaci. A potom Šrí Kršna říká: *yatatām api siddhānām*. A z mnoha dokonalých spiritualistů jeden může znát, kdo je Kršna. Snažte se to pochopit. Nejdříve z mnoha a mnoha tisíců lidí, kteří chtějí dosáhnout dokonalosti v duchovním životě, potom z těch, kteří takové dokonalosti dosáhli, jeden nebo dva mohou pochopit, kdo je Kršna.

Takže pochopit Kršnu není tak snadné. Je to velmi obtížné. Ale člověk to může pochopit velice snadno. Tento proces je také popsán v Bhagavad-gítě.

*bhaktiṁ māṁ abhijānāti
yāvān yaś cāsmi tattvataḥ
tato māṁ tattvato jñātvā
viśate tad-anantaram*

Bhakti, oddaná služba. Když přijmete oddanou službu, pochopíte velmi snadno tento obtížný námět o Kršnovi. *Bhaktiṁ māṁ abhijānāti*. *Abhijānāti* znamená, že můžete pochopit dokonale. *Yāvān yaś cāsmi tattvataḥ*. *Tattvataḥ* znamená Absolutní Pravdu tak, jak je. A *tato māṁ tattvato jñātvā*, poté, co dokonale pochopíte vědu o Kršnovi, jste způsobilí vstoupit do duchovního království. To je tu řečeno.

Takže když chceme opravdu dosáhnout tohoto bodu úplného odevzdání... Několikrát jsem diskutoval o bodu, že pokud po mnoha a mnoha zrozeních, když mám dokonalé poznání, se musím odevzdat Kršnovi, tak proč se Mu neodevzdat okamžitě? Proč bych měl čekat mnoho zrození? To je velice inteligentní návrh. Jestliže je to cílem dokonalosti, tak proč nepřijmout dokonalost okamžitě? Ale lidé pochybují.

Někdo se mě zeptal: „Za jak dlouho lze dosáhnout dokonalosti ve vědomí Kršny?“ Odpověděl jsem, že vědomí Kršny můžeme dosáhnout v okamžiku, a nemusíme ani čekat milióny zrození a smrtí. Proč? Když pochopíme princip, že po dosažení úplného poznání se musím konečně odevzdat, *vāsudevah sarvaṁ iti*, musím se stát *sa mahātmā*, velká duše, tak proč se neodevzdat Kršnovi hned?

Proč se nestát okamžitě velkou duší? *Sa mahātmā sudurlabhā*.

Ale většina z nás nejsme připraveni okamžitě přijmout, že Kršna je Nejvyšší a máme tak mnoho pochybností. *Sāstry*, písmena, Bhagavad-gíta a Śrīmad Bhāgavatam jsou zde proto, aby odstranily naše pochybnosti, a pečlivým studováním těchto dvou knih můžeme velice pěkně pochopit vědu o Kršnovi a náš pokrok ve vědomí Kršny bude jednoznačný. Děkuji vám mnohokrát za pozornost. Haré Kršna!

PŘIJMĚTE MILOST

Přednáška Šríly Suhotry Swamiho v Sofii ze Śrīmad Bhāgavatamu 1.8.6
*yājayitvāśvamedhais tam tribhiruttama-kalpakaih
tad-yaśaḥ pāvanam dikṣu śata-manyor ivātanot*

Pán Šrí Kršna přiměl Mahárádze Judhištthira, aby třikrát důkladně vykonal oběť koně (*āśvamedha-yajñu*), a tak způsobil, že se jeho sláva rozšířila všemi směry, jako sláva Indry, který vykonal sto takových obětí.

Zde je vysvětleno, že sláva Mahárádze Judhištthira soupeřila se slávou Indry, krále nebes. Je to proto, že Mahárádž Judhištthir byl čistým oddaným Kršny. Z materiálního hlediska je král Judhištthir lidská bytost. Lidé nemohou soupeřit s králem nebes. Díky čisté oddané službě Mahárádze Judhištthira Kršna zařídil, že jeho sláva předčila slávu velkého poloboha Indry.

Včera jsme četli v Bhagavad-gítě o tom, že pokud někdo provádí jadžnu, oběť bez lásky ke Kršnovi, potom je tato oběť jen následování morálních pravidel, ale není ve skutečnosti transcendentální. Není to tak, jak vidíme zde, vykonáním pouhých tří obětí *āśvamedha-yajña* předčí stovky Indrových obětí. Je to jen proto, že Mahárádž Judhištthir má lásku ke Kršnovi.

Něco podobného najdeme i v Čaitanja Čaritamrte. Advaita Ačárja uctil velkého oddaného Haridáse Thákura jako lepšího než milióny bráhmánů. Z hmotného hlediska byl Haridás Thákur velice nízkého původu. Nenarodil se dokonce ani jako hindu, ale jako muslim, a proto byl považován za bezkastovního. Ale Haridás Thákur měl čistou lásku ke Kršnovi. Neustále byl zaměstnán v nejlepší z obětí, neustálém zpívání svatého jména Kršny - *harinām-jadžně* neboli *sankīrtan-jadžně*. Proto když Advaita Ačárja, hlava bráhmanské komunity v Navadvípu v Bengálsku, prováděl obřad *śradha* (obřad za předky), dal talíř s hostinou, který se obvykle dává nejlepšímu z bráhmánů, Haridásovi Thákurovi.

Rúpa Gósvámí se modlí k Pánu Čaitanjovi:

*namo mahā-vadānyāya
kṛṣṇa-prema-pradāya te
kṛṣṇāya kṛṣṇa-caitanya-
-nāmne gaura-tviṣe namaḥ*

„Ty jsi nejmilostivější ze všech podob Kršny, které sestoupily do tohoto světa, protože rozdáváš ten nejvzácnější dar - čistou lásku ke Kršnovi.“

To, co lze tak těžko nalézt v tomto světě. Dokonce i ve védských písmech. Jen několik velkých duší jako Mahárádž Judhištthir, Ardžuna a další čisté oddaní jsou opěvováni ve Védách, protože mají čistou lásku k Bohu. Šrí Čaitanja Maháprabhu sestupuje, aby rozdával toto nejvzácnější požehnání zdarma. Ale na oplátku nás žádá, abychom prováděli stejnou oběť, jako Šríla Haridás Thákur. To je *sankīrtan* svatého jména Kršny. Stejně jako v dávných dobách je i nyní důležité před obětí nashromáždit všechny potřebné složky oběti a potom velice pečlivě provádět oběť. Jak vidíte v tomto verši: *tribhi* znamená tři. Mahárádž Judhištthir vykonal tři oběti koně. Jaké oběti to byly? *Uttama*, ty nejlepší. *Kalpakai*, s nejlepšími obětinami a prováděli je zkušení kněží. Ačkoliv Mahárádž Judhištthir vykonal pouze tři oběti, byly to nejlepší oběti. A tak díky těmto třem obětem sláva Mahárádze Judhištthiry překonala slávu Indry, který vykonal stovky takových obětí.

Stejně tak i při oběti svatého jména je důležitá otázka kvality. A tuto kvalitu popsal Pán Čaitanja. Co je ta zvláštní složka, která je nutná, aby zpívání Haré Kršna bylo nejúspěšnější?

*trñād api sunīcena
taror api sahiṣṇunā*

*amāninā mānadena
kīrtanīyah sadā hariḥ*

Člověk musí být velice pokorný. Měl by se považovat za pokleslejšího než stéblo trávy na ulici. Měl by být snášenlivější než strom.

Strom jen rozdává. Dává ostatním stín, plody a dokonce i své dřevo, když ho někdo přijde pokácet. Strom také snáší všechny přestupky, kterých se proti němu dopustíme. To je také nálada sankirtanového oddaného. Jeho jediný zájem je dávat, ne brát. Je připraven snášet jakékoli přestupky, kterých se proti němu někdo dopustí při provádění jeho povinností. Kvalifikovaný sankirtanový oddaný nikdy nečekává žádnou poctu pro sebe, ale vždycky vzdává úctu ostatním. A tímto způsobem, *kīrtanīyah sadā hariḥ*, jeho kīrtan, jeho opěvování Pána se dostává na transcendentální, věčnou úroveň. Haridás Thákur byl oslavován Pánem Čaitanjou jako *nāmācārya*, velký učitel svatého jména Pána. Haridás Thákur byl velkým a oslavovaným oddaným, ale byl tak pokorný, že když viděl Šrí Čaitanju Maháprabhua s Jeho společníky, vždycky udržoval odstup. Vzdával poklony Pánu a Jeho oddaným zpovzdálí a zůstal ležet na cestě. Nechtěl se příliš blíže stýkat s Pánovými společníky, protože si myslel, že stykem s ním by se znečistili. Šrí Čaitanja Maháprabhu velice oceňoval pokoru Haridáse Thákura a osobně se o něj staral. V Džagannáth Purí mu Pán Čaitanja osobně přichystal místo v jedné zahradě, kde mohl žít a každý den mu tam nosil prasádam od Pána Džagannátha. Haridás Thákur se nikdy ani nepokusil vstoupit do chrámu Pána Džagannátha, protože se považoval za nehodného stát před Božstvy. Šrí Čaitanja Maháprabhu řekl: „Jen se dívej na čakru na vrcholku chrámu a to je stejně dobré jako vidět samotného Pána Džagannátha.“ Když Haridás Thákur opustil tělo, Čaitanja Maháprabhu osobně připravil jeho tělo k pohřbení a sám ho odnesl do samádhi, hrobky za zvuku kīrtanu. Pán Čaitanja tak chtěl všem ukázat, že tělo Haridáse Thákura je úplně čisté, protože Haridás

Thákur dokonale vykonával jadžňu svatého jména. Zpíval Haré Kršna mahá-mantru po celý život v pokorné náladě, která velice těší Pána Čaitanju. Podobně dnes, v tomto velmi pokleslém čase, v této velmi pokleslé části světa, nám Šrí Čaitanja Maháprabhu dává stejnou šanci dosáhnout dokonalosti v harinám-jadžně. Měli bychom vědět, že jsme velice pokleslí, velice nekvalifikovaní. V této náladě velké pokory bychom se měli snažit sloužit misi Pána Čaitanji, aniž bychom se považovali za velké oddané tohoto hnutí. Dokonce bychom se vůbec neměli považovat za oddané. Jen se snažíme stát se skromnými služebníky oddaných. Jestliže toto je náš postoj, pak Šrí Čaitanja Maháprabhu připraví místo pro nás, stejně jako připravil místo pro Šrílu Haridáse Thákura. Toto je neuvěřitelná milost Pána Čaitanji. Naši jedinou kvalifikací je, že musíme tuto milost přijmout s otevřenou náručí. To znamená, že nesmíme držet v rukou nic jiného. Někdo si ale může myslet, že se nemusí plně odevzdat misi Pána Čaitanji, protože je příliš pokleslý. „Nemohu se vzdát máji. Jsem příliš pokleslý.“ Takto nebudeme schopni přijmout milost Pána Čaitanji. To není postoj, o kterém mluví Pán Čaitanja, když říká, že se máme považovat za velmi pokleslé. Být velmi pokleslý znamená, že víme, že nemáme žádné jiné útočiště v tomto světě kromě lotosových nohou toho, kdo je *patita-pāvana*, zachránce pokleslých. Ten, kdo nepřestává lpět na této hmotné existenci, i když se prohlašuje za pokleslého, ve skutečnosti není vůbec pokleslý. Je pokleslý, ale sám se za pokleslého nepovažuje. Drží se máji, protože chce být pánem máji, chce být vládcem. A když přijde Pán se Svými společníky, aby mu dal milost, nemůže ji přijmout, má plné ruce, protože se drží této hmotné existence.

Byl jednou jeden muž, který stál před chrámem. Velmi hubený a hladový žebrák. Hlady sotva stál na nohou a proto se držel jednoho ze sloupů chrámu. Jeden bohatý člověk přišel navštívit chrám a viděl žebráka. Pomyslel si: „Dnes udělám zbožný čin

a koupím nějaké prasádam pro toho chudáka.“ Koupil pytlík prasádam a přinesl ho žebrákovi, který se držel sloupu. Chudák řekl: „Pane, jsem velmi pokleslý, jsem velký nešťastník, prosím, dejte mi svou milost.“ Boháč odpověděl: „Tady je. Vezmi si toto prasádam. Jen nastav ruce.“ Ale chudák objímal sloup a z nějakého důvodu se ho nepustil, a jen rozevřel dlaně. Boháč mu dal prasádam do rukou. Chudák se potom snažil jíst prasádam, natahoval krk kolem sloupu, ale samozřejmě nemohl sníst ani sousto. Nakonec mu všechno prasádam propadlo mezi prsty na zem.

Čaitanja Maháprabhu přišel, aby zachránil ty nejpokleslejší. Ale abychom obdrželi Jeho plnou milost, musíme opustit všechna naše hmotná pouta a přijmout sankīrtan-jadžňu bez rozrušení. Potom dostaneme požehnání, které předčí i naše nejmilejší sny. Členové tohoto hnutí pro vědomí Kršny, ISKCONu, pocházejí většinou z velmi pokleslých rodin, ale přesto je toto hnutí velmi silné. Staví se velké chrámy v Majápuru, ve Vrndávanu a po celém světě. Kršnovi oddaní jsou uznáváni v celém světě díky svým znalostem vědecké vědy realizace Boha. Ačkoliv většina oddaných v našem hnutí nemá dobré vzdělání, kromě čtení knih Šríly Prabhupády, přesto jsou všude slavní pro svou schopnost porazit všechny oponující filozofie. To jsou jejich různé majestáty—bohatství, poznání, krása. Oddaní Kršny automaticky vedou čistý život, proto jsou velmi krásní. Materialističtí lidé usilují o všechny tyto druhy bohatství. Materialisté se velmi tvrdě snaží získat jen malý zlomek dokonalosti, které mají oddaní Kršny. Oddaní dostávají tyto dokonalosti jen díky tomu, že dělají jednu věc, a to je sankīrtan-jadžňa. Oddaní sami po těchto dokonalostech netouží. Jakmile je Kršnovou milostí získají, okamžitě je zaměstnají v dalším rozšiřování sankīrtanu.

*ananyās cintayanto mām
ye janāḥ paryupāsate
teṣāṁ nityābhīyuktānām
yoga-kṣemam vahāmy aham*

Pán Kršna říká v Bhagavadgītě: „Ale těm, kteří Mě vždy uctívají s oddaností a rozjímají o Mě transcendentální podobě, přináším to, co jim chybí, a zachovávám to, co mají.“

Ale má jednu podmínku, *ananyās cintayanto mām*, vědomí musí být upřeno jen a jen na Kršnu. S takovou neochvějnou pozorností se máme všichni snažit být zaměstnaní v sankīrtan-jadžně. Obětovat všechno, tělo, mysl, slova, jen pro rozšíření tohoto hnutí Šrí Kršny po celém světě. Naším jediným cílem by mělo být potěšit Šrí Čaitanju Maháprabhua. Když potěšíme Šrí Čaitanju naší skromnou službou, postará se o nás v každém ohledu, dokonce i hmotně. Tak jako Haridásovi Thákurovi zařídil místo k životu a každý den mu nosil jídlo. Ale největší požehnání Pána Čaitanji je *krṣṇa-prema*, čistá láska ke Kršnovi. Pro tu jsme však nekvalifikovaní. Jsme tolik pokleslí a ztraceni. Po milióny zrození jsme nemohli ani doufat, že dostaneme takové požehnání. Ale Šrí Čaitanja Maháprabhu je zde, aby dal každému z nás toto velké požehnání. Bez ohledu na to, kdo jste, co jste udělali v minulosti, jaké hříšné činnosti. Jenom pusťte minulost ze svých rukou a přijměte toto požehnání, které nám přišel dát Pán Čaitanja. Přijměte toto požehnání zaměstnáním se v sankīrtanovém hnutí s neodchýlenou myslí. Můžeme říci: „To je tak těžké. Svět je plný tolika protivných a nepříjemných lidí. Nechtějí slyšet o Kršnovi, nechtějí číst knihy Šríly Prabhupády. Když je zastavíme, tak se rozlobí, někdy nás chtějí i zbit. Je to příliš obtížné. Potřebujeme něco snadnějšího, abychom mohli být úspěšní.“ Nikdy tak nemyslete. Když člověk trpí nějakou vážnou chorobou jako my v této hmotné existenci, pak musí brát léky, které mu předepsal lékař. I když to vypadá velice těžce. Naše nemoc je ztotožňování se s tělem. Toto ztotožňování se musí být přeseknuto ostrým mečem transcendentálního poznání. Člověk, který se zaměstná celým srdcem v sankīrtanové misi, jedná ve skutečnosti s čistým transcendentálním poznáním. A tak se vyseká z připoutanosti

v Bostonu, v létě roku 1972. Zástupce vedoucího chrámu mě požádal, abych Šrílovi Prabhupádovi přinesl prasádam. Jako nový bhakta jsem byl velice nervózní, abych se nedopustil nějakého přestupku proti Jeho Božské Milosti, ale Prabhupáda mě milostivě povzbudil. Při třech příležitostech během svého krátkého pobytu v Bostonu mi ukázal, že ví, co se děje v mém srdci. Nemohl jsem si pomoci a musel jsem ho přijmout jako svého věčného duchovního mistra. O několik let později, v New Yorku, projevil uznání za službu, kterou jsem mu prokazoval rozdáváním knih. Ve skutečnosti byl ke mně Šríla Prabhupáda takto milostivý po všechny moje roky v ISKCONu. Když o tom uvažuji, prostě žasnu. Bez něho bych byl ztracený. Povahou nejsem vůbec oddaný. Jestliže mě někdo vidí jako oddaného, tak to, co ve skutečnosti vidí, je jen milost Šríly Prabhupády.

3. Všiml jste si nějaké zvláštní vlastnosti u českého publika při Vašem kázání v Čechách, které by mohli využít ve službě Kršnovi?

Liší se snad Češi od ostatních lidí, které potkávám na cestách? Myslím, že ne. Všude mají lidé nějaké dobré vlastnosti a nějaké špatné vlastnosti. Ať už jsou jejich vlastnosti jakékoliv, vidím, že všichni jsou zmateni v podstatě stejnou iluzí. Dneska si někdo myslí, že je Čech, Němec nebo Američan, zítra změní tělo a myslí si, že je pes. Tak je to všude. To, co všichni

Šríla Suhotra Swami se narodil 11. prosince 1950 v USA ve státě Massachussetts. Do ISKCONu vstoupil v roce 1971 a následujícího roku ho Šríla Prabhupáda osobně zasvětil. V roce 1981 přijal řád odříkání, sanjás. Během svého života jako brahmačáří, student žijící v celibátu, byl Šríla Suhotra Swami aktivně zapojen v Šrí Šrí Rádha-Damodara Travelling Sankirtan Party (skupina oddaných, kteří cestovali po USA v autobusech s Božstvy Šrí Šrí Rádhy a Damodary, rozdávali knihy Šríly Prabhupády, pořádali různé programy, festivaly a harinámý) a v roce 1976 se připojil k sankirtanové skupině oddaných, kteří nabízeli knihy Šríly Prabhupády knihovnám

potřebujeme, je zpívat upřímně Haré Kršna a osvobodit se od máji, iluze. Možná mě to nějaký Čech může naučit. Byl bych mu velice vděčný.

4. Můžete prosím poradit čtenářům Kršnova zpravodaje, jak zvýšit vědomí Kršny a jak je pak šířit ostatním?

Velkou překážkou v pokroku ve vědomí Kršny je závist. Podle naší filozofie je závist „původním hříchem“. Hmotné otroctví začíná závistí duše vůči Kršnovi. Pak se rozšiřuje i na všechny živé bytosti, které jsou Kršnovými nedílnými částmi. Zvyšování vědomí Kršny a šíření vědomí Kršny znamená zbavit se závisti. To je vše. Prakticky toho dosáhneme, když se budeme scházet, abychom společně zpívali, tančili, mluvili o Kršnovi, přijímali prasádam a tímto způsobem budeme čistě inspirováni přinášet toto hnutí nesobecky ostatním pro JEJICH prospěch, ne pro náš. Čím více se spolu můžeme sdružovat jako oddaní a Kršna je naším jediným zájmem, tím více se naše srdce oprostí od závisti. A tak bude naše společnost přitažlivá pro ostatní. Pak se automaticky zvětší počet oddaných, protože čím dál tím více lidí onemocnělo sobeckou závistí, která je základem zcela prohnílé stavby moderní materialistické civilizace. V centru duchovní civilizace je Bůh, a ne já. Ti, kdo mají dost odvahy zřici se *aham-mameti* (já, mně a moje), budou zakladateli duchovní civilizace, která bude brzy vzkvétat na této planetě.

a kázal na univerzitách v USA. Potom odjel do Indie.

Po návratu z Indie kázal po Evropě a rozdával celé sety knih. V letech 1980-87 byl hlavní kazatelem v západním Německu a od té doby cestoval po celém světě.

V současné době je členem GBC (Governing Body Commission - rada pokročilých oddaných) a je zodpovědný za následující země: Holandsko, Řecko, Čechy, Polsko, Belgie, Moldavsko, Bulharsko a Rumunsko, kde aktivně káže. Kromě toho káže i v dalších zemích: Německo, Maďarsko, Dánsko, Finsko, Norsko, Austrálie a Nový Zéland. Často jezdí do Čech, má zde 15 zasvěcených žáků.

Milí čtenáři

rádi bychom Vás pravidelně informovali o činnostech z oblasti soběstačných farem, zemědělství, varnašrámy atd. Nedávno zde na okrese Benešov, na farmě hnutí Ananda-marga v Sedlečku, proběhl seminář permakultury, což je docela nový pojem u nás, ale v cizině již existuje mnoho projektů, které jsou postaveny na základech permakultury. Původně byla permakultura (PERMANent agriCULTURE - permanentní, trvalé zemědělství) brána hlavně v souvislosti se zemědělstvím, ale nyní se etika permakultury uplatňuje i v jiných lidských odvětvích jako sociologie, peněžnictví, architektura atd.

Bhakta Vašek z Kršnova dvorase zúčastnil tohoto dvoutýdenního semináře a věříme, že své zkušenosti bude nejen sdílet s ostatními, ale také aplikovat při rozvoji Kršnova dvora. Máte-li zájem o bližší informace, obraťte se prosím buď na mne nebo přímo na Vaška Dvořáka. Máme zde asi 30 audiokazet ze semináře, brožurku *Permakultura v kostce* od Patricka Whitefielda, Molli-sonovu Učebnici návrháře a další zajímavé publikace.

V Kanadě proběhl podobný seminář, o kterém se můžete dočíst v následujícím článku. Těšíme se na Vaše ohlasy.

Haré Kršna.

Váš služebník

Turija dás

PERMAKULTURA V ŠARANAGATI DHÁMU

od Vjapaky dase

Poslední dva týdny v srpnu hostila komunita Šaranagati, v údolí Skalnatých hor (asi 800 ha) blízko Ashcroftu v Britské Kolumbii, v Kanadě *Permaculture Design Course*. Prabhu Bala Kršna a Hari Lila z Varnašramské university v Šaranagati se postarali o finanční a manažerské záležitosti pro studenty z Kanady, Spojených států, Nového Zélandu, Hong Kongu a Austrálie.

Asi 50% hostů bylo z ISKCONu. Oblíbené byly ranní přednášky ze Šrímad Bhágvatamu. Jeho Svátost Džagadíš Mahárádž mistrovsky předvedl uvědomování si Kršny a hosté tak pocítili nutnost zavedení daiví-varnašráma-dharmy v dnešní společnosti. Během slavností na konci kursu všichni hosté naznačili, že začali mnohem lépe chápat celou filozofii vědomí Kršny. Doufají, že jejich přátelství s oddanými ze Šaranagati potrvá i nadále. Oddaní ocenili nezaujatost a bohaté zkušenosti hostů, což také přispělo k úspěšnosti kursu.

UČITELÉ A NÁPLŇ KURSU

Náplň kursu byla na dvoutýdenní kurs velmi bohatá. Hlavní instruktor Michael

Pilarski, ze společnosti *Friends of the Trees*, se již dlouhou zabývá permakulturou. Pomáhal mu Gregoire Lamoreux, veterán z mnoha konferencí a zanícený permakulturista. Z hostů přednášeli Peter Light, B.C. zahradník a silný zastánce mulčování, Mojave, člen Circling Down Cooperative a Planting Seeds Project, který hovořil o nutnosti organické kultivace a pěstování vlastních semen ve vztahu k soběstačnosti a o hlubokých sociálních aspektech těchto metod. Abraham Ware z Natural Legacy Seeds přednášel o základech pěstování stromů a polních květin ze semen, přispěl mnoha užitečnými informacemi z praxe. Další, Dr. Trevor Chandler z Landscape Consulting Corporation, jeden ze zakládajících členů prestižní organizace International Council on Research of Agroforestry v Keni a Nairobi, popisoval své zkušenosti s agrolesnictvím (agrolesní hospodářství, víceúčelové využití stromů) předložil náhled do plánování projektu a jeho následné realizace. Nakonec všechny poučil vyhlášený autor, Herb Hammond ze *Silva Foundation*, o plánovaném využití lesa (ochraně a tvorbě pobřežní krajiny, starého lesa, o ochraně ekologicky citli-

vých míst a plánování pěšinek pro divokou zvěř), a také o využití a kontrole ohně v ekosystému lesa (v tomto případě hlavně v lese Douglas Fire).

PRAKTICKÉ ZKUŠENOSTI

Teoretické znalosti jsme doplnili praktickými zkušenostmi - mulčování zahrady, zavlažování (mokrou rozvodněnou cestu jsme přeměnili z kluzkého a špinavého problému v zavlažovací kanál, který může automaticky a snadno zalévat ovoce a obilí). Naučili jsme se také pěstovat rostliny na zvýšeném podkladu místo přímo na zemi a využívání lesního odpadu na palivo. Toto poslední cvičení bylo zvláště vhodné v Šaranagati dhámu, kde je polosuchá půda, a kde stovky hektarů lesa obklopují údolí. Musíme dodat, že všichni účastníci byli zásobeni lahodným prasádem, ovesnou kaší a karobovými sladkostmi, o což se postarali Džambaván dása a matakši Karen.

PLÁNOVÁNÍ

Nejdůležitějším bodem konference bylo plánování. Hosté se rozdělili do pěti skupin, čtyři byly na různých místech v Šaranagati, pátá na 65 hektarové farmě Baly Kršny Prabhua. Měli jsme využít co nejvíce teoretických znalostí, které jsme získali v minulých dnech, a navrhnout další plány pro komunitu Šaranagati. Nejdříve jsme zhodnotili současný stav s ohledem na hlavní druhy rostlin a stromů, pohyb zvěře a budoucí zavlažovací systém. V první řadě bylo nutné založit pobřežní koridory (blízko jezer, řek, potoků, atd.), které budou chránit vodu před nadměrným zásobením živinami a jezera před eutrofikací (tj. přirozené stárnutí jezera). Cílem bylo vytvořit reálný a soběstačný ekosystém, zahrnující i lidské bytosti, který by respektoval nynější ekologickou situaci a živil obyvatele Šaranagati. Dále jsme sestavili seznam nejdůležitějších věcí, nutných k uskutečnění našich projektů ve Venables Valley (Šaranagati dhámu).

Každý tým předložil své návrhy celé skupině, potom se jednotlivé týmy znovu sešly, aby vybraly vhodná obydlí na svých

pozemcích a navrhly výstavbu různých domácností nebo statků, a aby vytvořily plány pro celé údolí. Počítalo se s využitím slunce, vody, hmotných zdrojů, ovocných sadů, zahrad a zemědělských polí, uspořádaných tak, aby umožňovaly efektivní recyklaci a šetřily lidskou námahu.

PERMAKULTURA V KOSTCE

Permakultura využívá mnoha vědních oborů, ale základem je v uspořádání různých částí ekosystému tak, aby se kladl důraz na recyklaci vody a energie do pokud možno největšího počtu nik, kterých je návrhář schopen vytvořit.

Klíčovým bodem při navrhování uspořádání ekosystému je umístování rostlin, zvířat, atd. tak, aby se vzájemně podporovaly a abychom je mohli využít více způsoby. Každý strom (zvíře, rostlina, atd.), nám poskytne své plody (mléko, zeleninu, ořechy, obiloviny), navíc bude živovat ostatní rostlinné a živočišné druhy a podpoří recyklaci energie skrze různé obyvatele ekosystému. Mnoho farmářů a ochránců životního prostředí prosazuje různorodost pěstovaných druhů, Bill Mollison, zakladatel permakultury, však dále rozvedl tento bod jako rozmanité propojení mezi individuálními druhy. Chceme-li dospět k soběstačnosti, je velice důležité, aby ekosystém využíval pouze sluneční energii. Energie, kterou Země získává ze Slunce, přetváří rostliny fotosyntézou tak, aby ji ostatní živé bytosti mohly dále využít. Jestliže naše spotřeba převyšuje kapacity regionu, nejsme soběstační a musíme energii dovážet, abychom mohli dále pokračovat v našich činnostech. Stejně tak důležitá je recyklace minerálů. Budeme-li vyvážet plodiny, dovolíme-li erozi půdy, vytvoří se zanedlouho nedostatek fosforu, draslíku a jiných prvků. Podstatou soběstačnosti je vytvořit uzavřený systém, kde energie a minerální látky přecházejí znovu a znovu z jedné živé bytosti do druhé.

Další velice důležitou zásadou je rozdělení pozemku na zóny. Nejlépe to vysvětlil Bill Mollison ve své knize Permaculture, A Designer's Manual (Permakultura, Učebnice návrháře):

„Zóny si můžeme představit jako soustředné kruhy, přičemž nejvnitřnější jsou ty, na které je potřeba nejvíce dohlížet. Zóny umožňují udržovat a vytvářet energii přímo na potřebném místě. Nemáme nadbytek času nebo energie a tak věci, které často potřebujeme, musíme mít stále u sebe. Takto plánujeme i své kuchyně, a můžeme tak rozplánovat i místa, kde bydlíme, se stejnými výhodami vyhovujícími našemu přirozenému pohybu.

Neměli bychom si myslet, že budeme schopni vytvořit hospodářství přesně podle teoretických zásad. Praxe bude vždy trochu pozměněná zvláštností parcely (svahy, druhy půd, místní větry, technické problémy, atd.)

V zóně je obydlí nebo vesnice zónou 0, základnou. Využívá se zde lidské, zvířecí energie buď dodané nebo vytvořené přímo na místě.

Zóna 1: Zde je potřeba nejvíce naší pozornosti, časté návštěvy a mnoho práce. Technické vybavení bychom měli mít stále u sebe, jinak budeme zbytečně plýtvat časem a energií při hledání potřebných věcí. V okolí šesti metrů kolem domu můžeme vypěstovat většinu plodin pro každodenní potřebu a částečně také na prodej.

Zóna 2: Je méně obdělávána, s mulčovanými ovocnými sady, poli s hlavními obilninami. Chovají se zde domácí zvířata, jejichž příbytky mohou být v blízkosti první zóny.

Zóna 3: Je „farma“, kde se pěstují plodiny a chovají zvířata na výměnu nebo na prodej. Půda se hnojí zeleným hnojivem nebo hnojem ze zóny 2, postupně se zlepšuje její kvalita. Jsou tu divoce rostoucí nebo jen málo prořezávané stromy, velké zásobárny vody, krmelce nebo stodoly, větrolamy nebo živé ploty na ochranu polí, půda vsakuje dobře vodu.

Zóna 4: Hraničí s lesem nebo divočinou, nicméně stále obhospodařována k získávání paliva a jiných věcí pro hospodářství. Jsou tu pastviny a louky, neprořezávané, volně rostoucí stromy, mohou tu být i přehrady, ze kterých se odvádí voda pomocí větrné energie nebo jiné dostupné technologie do ostatních zón.

Zóna 5: Charakteristické pro tuto zónu je přirozené, neporušené prostředí. Tyto prostory využíváme příležitostně k rekreaci nebo je necháme ležet úplně ladem. Zde se učíme přírodní pravidla, která se snažíme aplikovat jinde.

Vzdálenost různých zón od centra závisí na dvou faktorech:

1. jak často potřebujeme navštěvovat zvířata nebo rostliny
2. jak často zvířata nebo rostliny potřebují nás

Zlatým pravidlem je, abychom nejdříve začali zúrodňovat nejbližší okolí a časem můžeme využívat stále větší a větší prostory. Takto zajistíme všechny své potřeby.“

Rozdělení na zóny umožní šetřit čas i práci, také krajina zůstává stále neporušená. Moderní farmáři potřebují obvykle 10 kilokalorií energie k získání jedné kilokalorie z vypěstovaných potravin. To je způsobeno přílišnou závislostí na fosilních palivech, potřebných k přepravě, balení a pěstování plodin. Zemědělství ve své nejhrušnější podobě, výkrmny hovězího dobytka, využívají energie v poměru 20:1. Při zonálním způsobu hospodaření se práce využívá k pěstování plodin pro vlastní potřebu. Také dovolí mnoha jedincům, kteří neinklinují z farmaření, aby našli své uplatnění ve vesnické komunitě. Tito oddaní se mohou plně soustředit na vyvinutí prvních dvou zón. Ostatní, kteří jsou schopni pracovat na větší ploše, s voly, mohou přidat třetí zónu, zemědělská pole.

S růstem zkušeností a znalostí roste i schopnost úspěšně propojovat různé části agrosystému. Tímto se nejdříve rozvíjí naše sebejistota a pak i soběstačnost. Máme příležitost jednoduše žít a nezáviset na špatném sociálním uspořádání a produkci potravin Kalijugy. Praktický výsledek a hlavní smysl vyvinutí soběstačných komunit je poskytnout rodinám oddaných příležitost zmenšit a nakonec úplně přetrhnout jejich závislost na současné peněžní ekonomice. Budeme-li jednoduše žít, automaticky začneme vyvíjet vyšší myšlení a rozvíjet vztahy s našimi manžely, manželkami, snoubenci a dětmi na základě oddanosti.

Pro oddané, kteří se chtějí zabývat permakulturou, je důležité, aby nikdy nezapomínali na konečný cíl. Mnozí vědečtí pracovníci dnešní „vznešené společnosti“ se snaží dokázat, že současný způsob hospodářství je udržitelný, že přetrvá. Existuje vzájemný vztah mezi společností a životním prostředím. V tomto věku si lidé chtějí pouze užívat hmotného světa a uspokojovat své smysly a neuvědomují si, že jen kradou majetek svých dětí. Někteří již pochopili, že tímto způsobem dál pokračovat nemůžeme, že je nutné vrátet tolik, kolik jsme si vzali. My oddaní, na toto dbáme automaticky, chápeme, kdo je Nejvyšším Vlastníkem. Proto nevidíme soběstačnost a praktické zemědělství jako duchovno, ale spíše jako symptomy, přicházející automaticky s rozvojem duchovnosti. To je velice důležité. Musíme vědět o pomíjivosti hmotné přírody, a zaměstnat vše ve službě Kršnovi.

Permakultura navrhuje a vytváří různé ekosystémy, ale není to přímo uvědomování si Kršny. V našich komunitách využíváme takových znalostí k vytvoření systému, ve kterém jsou si všechny živé bytosti rovny. Toho dosáhneme jedině tak, že umístíme Kršnu do středu. Obětujeme ovoce, obilí, zeleninu a ořechy Šrí Kršnovi a zaměstnejme všechny živé bytosti včetně

žízála a půdního hmyzu, ptáků, rostlin a stromů ve službě Kršnovi a umožníme jim tak dosáhnout dokonalosti. Tak se nebudeme muset bát permakultury nebo jiných „ismů“. Z té či oné kultury vytvoříme Kršnovu kulturu. Princip je využít všechny věci ve službě Kršnovi.

Budeme-li schopni informace z permakultury a jiných systémů využít pro Kršnu, potom dva týdny, kdy jsme se ponořili v krásu Šaranagati dhámu snažili skrze permakulturu porozumět stvoření Šrí Kršny, byly začátkem něčeho nového, skutečného a zvláštního. Cítím, že jsme nevytvořili jen teoretické plány, ale máme i praktický proces, jak je realizovat. Všichni doufáme, že obyvatelé Šaranagati budou pokračovat v této vizi a naleznou dost odhodlanosti a podnětů k realizaci celého projektu. Není správné zatížit je tak velkým úkolem, ale potřebujeme praktické ukázky tohoto životního stylu. Chceme-li Kršna zajistit nějaký úspěch kdekoliv a kdykoliv, je jisté, že se to rozšíří jako lesní požár. Faktem je, že tyto komunity dodají velkou sílu našemu kazatelskému hnutí a budou živým důkazem toho, že lidé se musí zaměstnat ve službě Bohu, aby mohla společnost vzkvétat. V tomto světle měla konference v Šaranagati dhámu historický význam.

Prabhupádovy knihy věznům

Chtěl bych poděkovat všem oddaným a přátelům Kršny, kteří zareagovali na moji prosbu v Kršnově zpravodaji (únor - březen) a přispěli na šíření knih Šríly Prabhupády mezi vězně. Máte-li doma některou z Prabhupádových knih navíc, pošlete ji, prosím, na farmu a uveďte, že se jedná o knížku pro vězně. Pokud navíc žádnou knížku nemáte a chtěli byste přesto nějak pomoci, můžete si některou z knih objednat s tím, že chcete, aby byla určena věznům.

Na závěr bych chtěl jmenovitě poděkovat některým z těch, kteří již nějakým způ-

sobem přispěli k tomu, aby se knížky Šríly Prabhupády dostaly až k těm nejpokleslejším. Děkuji Jiřímu Macháčkovi (poslal 100,- Kč), Karlovi Hlavičkovi (250,- Kč), Ing. Antonínu Jemelkovi (Vědecké poznání duše a brožurky), Antonínu Hrochovi (1000,- Kč), Jirkovi Žitníkovi (Nauka o seberealizaci), Petrovi Staňkovi z Aše (Vědecké poznání duše a jednu brožurku) a našemu anonymnímu příznivci podepsanému jako Haridás Prabhu (za jednu téměř celou Bhagavad-gítu).

Haré Kršna! Vaš služebník

Rághava dás

Vážení přátelé!

V této části zpravodaje bychom Vás rádi informovali o škole a vzdělávání tak, jak je chápáno ve védské tradici. Šríla Prabhupáda inspiroval zakládání takovýchto védských škol neboli Gurukul. V současné době se pro naše děti pokoušíme založit na Kršnově dvoře Gurukulu a chceme všem zájemcům o tuto oblast dát možnost dozvědět se více a třeba i pomoci. V případě bližšího zájmu se

prosím obraťte na matadží Alarku dévi-dási nebo na mě. Děkujeme za Vaši pozornost.

Váš služebník bhakta Martin

Na úvod jsme připravili článek matadží Urmily dévi-dási, která byla zasvěcena v roce 1973 a od roku 1983 pracuje v ISKCONském školství. S manželem a třemi dětmi žije v chrámu v Hillsborough, USA. Je hlavní autorkou Vaikuntha Children, podrobné příručky pro Gurukuly.

ZKOUŠKA VZDĚLANOSTI

POSLEDNÍ TÝDEN minulého školního roku se studenti potili při pomyšlení na závěrečné zkoušky. Když jimí prošli a získali své akademické hodnosti, mají právo nazývat se vzdělanými.

Ale ve védské kultuře existuje poněkud jiný standard. Mudrc Čánákja, jehož přísloví Šríla Prabhupáda často citoval, zkoušel vzdělanost člověka třemi otázkami - otázkami charakteru a etiky.

Žena jako matka

Test první: *matrvat para-dáresu*. V ideálním systému výuky by měl řádně vychovaný mladý muž být schopen dívat se na každou ženu mimo své manželky jako na svou matku. Jinými slovy, jeho mysl a srdce by měly být prosté tužeb po sexu mimo manželství. Stejně tak dívka by měla pohlížet na každého muže mimo jejího manžela jako na svého otce.

Ve védské společnosti byli chlapečci naučeni oslovovat ženu „Matko“. Členové hnutí pro uvědomování si Kršny učí dnes stejné etiketě. Pán Ježíš učil podobným zásadám, když řekl, že kdo touží po jiné ženě, než po své manželce, již zcizoložil ve svém srdci.

Smetí na ulici

Druhá zkouška skutečné učenosti je, jak akademicky vzdělaný člověk pohlíží na vlastnictví druhých. Čánákja říká: *para-dravesu lostravat*: učený člověk pohlíží na vlastnictví druhých jako na kámen nebo smetí na ulici.

Dítě by mělo být vychováno tak, aby nemělo chuť dotýkat se cizích věcí bez dovolení. Když vidím nějaké z našich dětí, že se

dotýká něčeho na stolku jiného dítěte, ptám se ho: „Je to tvoje? Máš to dovoleno od toho, komu to patří? Jestliže ne, polož to.“ Dbám na to, abych měla k vlastnictví studentů stejný respekt, jaký očekávám, že budou mít k mým věcem a k věcem druhých. Nepohlížím si jejich stoly, nebo se nedotýkám jejich věcí bez jejich souhlasu.

Jak se dívat na druhé

Třetí, *atmavat sarva bhutesu*: učený člověk nahlíží na všechny živé bytosti tak, jak se dívá na sebe. Následující zlaté pravidlo, snaží se jednat s ostatními tak, jak chce, aby oni jednali s ním. „Ostatní“ neznamená jenom jeho rodina, spoluobčané, nebo dokonce ostatní lidské bytosti. Jak uvedl Šríla Prabhupáda, dokonce i krutá a nelitostná zvířata jako tygři milují svá vlastní mláďata. U Čánákji by žák složil závěrečné zkoušky teprve tehdy, když vztahuje zlaté pravidlo také na nepřítel, nebo na bezbranná zvířata.

Člověk naučený pohlížet na druhé tak jako na sebe bude přirozeně vegetarián. Bude si myslet: „Nemám rád bolest, tak proč bych měl způsobovat bolest zvířatům jen proto, abych jedl?“ Bude čestný: „Nemám rád, když mě někdo podvádí, tak proč bych měl podvádět druhé?“ A bude vždy mluvit prospěšně: „Rád slyším pravdu, nelíbí se mi, když mě někdo uráží, a chci slyšet to, co má pro mne nějakou hodnotu. Takto bych měl mluvit s ostatními.“ Skutečně učený muž nebo žena se proto pokusí nezpůsobovat nikomu bolest, dokonce ani slovy.

Student, který zná zákon karmy, chápe, že co činí druhým, bude jemu učiněno.

Následuje tedy zásadu jednání s druhými tak, jak by rád, aby oni jednali s ním. A porozuměním zákonu karma student získá úctu k moci, spravedlnosti, milosti a lásce Nejvyššího Pána. Potom může jít žák za hranice etiky a stát se transcendentálně vzdělaným.

Kršna vysvětluje, kdo je „učený“

Kršna definuje jako učeného toho, kdo vidí všechny živé bytosti duchovně, to jest jako Jeho části. A Kršna říká, že nakonec se vzdělaná osoba odevzdá Jemu, vědouce, že On je všechno, co existuje.

Naneštěstí v tomto temném věku Kali udělují tisíce škol diplomy bez jakéhokoli zřetele na etické a duchovní vlastnosti jejich absolventů. Mají studenti na typické univer-

sitě srdce prostá tužeb po sexu mimo manželství? Naučili se respektovat vlastnictví a pocity ostatních? Čteme o zuřivých násilnostech a krádežích vymykajících se kontrole, které se odehrávají přímo ve škole, a vidíme lidi s vysokým akademickým vzděláním, kteří jsou také pokročilí v jezení masa a krutostech.

Ale nemusíme rezignovat a nechat naše děti, aby byly falešně utvrzovány ve znalostech systému, který podle vědeckého standardu učí nevědomosti. Vychovejme raději generaci studentů chráněných etickou a duchovní moudrostí.

Podle časopisu „Back to Godhead“ (Návrat k Bohu), listopad - prosinec 1993

Zastrašování špatnou propagandou

Stále vznikají nové výzvy a musí se na ně odpovídat. Ale dokud oddaní následují principy vědomí Kršny, pěkně se chovají a přímo káží, nemusí se ničeho bát, protože Kršna je ochráněná. Oddaný nikdy nevzbudí veřejnou nelibost špatným chováním nebo podvody. A když se v médiích objeví protest proti hnutí Haré Kršna, ať už oprávněný nebo ne, oddaný není zastrašen špatnou publicitou.

Satsvarūpa Dāsa Goswami: Prabhupáda slyšel o negativních novinových článcích. Řekl, že je to dobré znamení, protože od nás cítí nátlak. Zeptal jsem se: „Myslíte si, že bychom se neměli trápit špatnou publicitou?“ „Proč se trápit novinovými články? Příjde den, kdy po tobě budou střílet. Musíš být na to připraven...“ Někdo se mě zeptal, na co jsem myslel, když to Prabhupáda řekl. Vzpomínám si, že jsem tím byl šokovaný. Bylo to na mě příliš a až nyní jsem přijal, že k tomu vlastně může jednoho dne dojít. Trápil jsem se špatnou publicitou a nepřijemnostmi, které by mi mohla způsobit. Ale Prabhupáda byl připraven se ve jménu Kršny postavit tváří v tvář smrti. Myslel jsem si, že k tomu nedojde? Ale podstatou tohoto setkání, kdy Prabhupáda předpověděl, že po nás budou střílet, nebyla naše příprava na bitvu s médii, ale svolal nás, abychom společně mluvili o blaženosti ze zpívání svatých jmen. (Z knihy *ISKCON in the 1970s*, str. 206, 192-3)

Śrīla Prabhupāda-līlāmṛta, str. 218, 224: „To je krása Vrndāvanu,“ řekl Śrīla Prabhupāda. Když Kršna vstoupil do Jamuny, aby bojoval s hadem Kálíjou, nebyla to žádná dobrá zpráva pro matku Jašódu, Nandu, přátele a rodinu. Vůbec ne. Jejich život byl ztracen. Ale Kršna byl stále ve středu. To je Vrndāvan. Za každých okolností je Kršna středem. A my jsme ve stejné situaci. Dělají špatnou propagandu proti Kršnovi - to je opozice - ale já jsem šťastný, protože středem je Kršna... I když přijdou potíže, měli bychom to dělat jako Kršnovo přání. Ať psi štěkají. Když budeme upřímní ke Kršnovi, bude to naše vítězství. Vnější výsledek není tak důležitý. Měli bychom jednat podle pokynů Kršny. Chceme samozřejmě vidět dobré výsledky, ale i když je nemáme, nic proti tomu nenamítáme. Musíme být upřímní ke Kršnovi a co nejvíc se snažit bez podvádění. To je naše povinnost. Jako služebníci bychom neměli podvádět svého pána - výsledek nebo žádný výsledek. Oddanému není líto, když nejsou výsledky: „Nevadí.“ Čaitanja Mahāprabhu řekl: „Přinesl jsem do Benáresu *hari-nāma*, ale tady jsou všichni *māyāvādīs*. Tak když to nepřijali, dobrá, vezmu si to zpátky.“ Ale musíme udělat tu nejlepší agitáční práci: „Prosím, vezměte si.“ To je naše mise.“

Náboženská svoboda a psychologie strachu aneb kdo má zájem uškodit Haré Kršna hnutí

Možná jste se již setkali se zajímavým jevem v našich sdělovacích prostředcích. Na jednu stranu se objevují pozitivní nebo neutrální pořady a články o různých náboženských skupinách, jejichž autoři popisují své osobní zkušenosti nebo zážitky z návštěv středisek těchto hnutí a na druhou stranu můžeme vidět články naprosto negativní. Můžeme se zeptat: „Kdo má zájem poškodit například Haré Kršna hnutí? Kdo mu chce dát punc „nebezpečné sekty“, které se mají lidé bát? Kdo jak a proč to dělá?“

Všechny negativní články mají tentýž původ. Jedná se o členy *Společnosti pro studium sekt a nových náboženských směrů* (SSSNNS), tedy především o pana Prokopa Remeše, Zdenka Vojtíška, Tomáše Novotného a několik dalších. Kdykoliv se v tisku objeví jejich jména, tak je jasné, kolik uškodilo. Jedná se o seskupení příslušníků různých křesťanských církví, kteří naprosto ignorují všechny skutečně vědecké studie o účincích duchovních praktik náboženských hnutí a staví se do pozice samozvaných znalců. Na mušku si vzali především Církev sjednocení, hnutí Haré Kršna, Mormonskou církev, Scientologii a další. Podíváme-li se na jejich působení blíže, možná nás zarazí očividná podobnost se středověkou inkvizicí. Jejich zbraněmi v dnešní době je falešná propaganda, která má vytvořit strach z „nových náboženských skupin“.

Prvním způsobem, jak toho docílit, je „hodit všechny do jednoho pytle“ a snažit se vytvořit dojem, že všechno, co dělá špatně jedna skupina, platí také pro všechny ostatní, a nebo že jsou v podstatě všichni stejní jako satanisté. Tak se vedle sebe objeví obrázek člena Haré Kršna hnutí a článek o sexuálních orgiích.

Čtenářům tak zcela unikne skutečnost, že jednou z podmínek pro vstup do Haré Kršna hnutí je vyhýbání se jakémukoliv mimomanželskému pohlavnímu životu. Je to stejné, jako kdyby byl jeden profesor na škole usvědčen z přečinu a kvůli tomu propuštěn všichni ostatní. Snaží se spojit známé negativní skutečnosti jako je například hromadná sebevražda v Jonestownu se všemi náboženskými skupinami. Takto vzniká v podvědomí lidí strach z „destruktivních kultů“, „nebezpečných sekt“ bez ohledu na to, jak vypadá skutečná filozofie a život těchto skupin.

Nejlepším způsobem, jak odstranit tento negativní vliv, je poučit co možná největší počet lidí o tom, jaké učení které hnutí šíří a jaká je jejich praxe.

Druhým způsobem je manipulovat veřejné sdělovací prostředky a tím i veřejné mínění. Členové SSSNNS využívají neznalosti novinářů a režisérů, kterým vždy zdůrazní pouze negativní informace (často pocházející od jejich zahraničních kolegů a nemají nic společného se situací v ČR), a ti pak s dobrým úmyslem šíří zkreslené informace nebo vyslovené pomluvy. Velice často se jedná o jejich známé, či příslušníky stejných církví jako jsou oni, ale není to pravidlem.

V tomto bodě může hodně pomoci i každý z vás. Napište svůj osobní názor do redakce a vysvětlete jejich omyly a nepřesnosti, kterých se dopustili. Napište svojí vlastní zkušenost s Haré Kršna hnutím a vysvětlete naši filozofii.

Třetím způsobem je zcela ignorovat názory skutečných vědců a odborníků. U nás je hnutí Haré Kršna ještě mladé, a proto mnoho takových studií nebylo učiněno, avšak tam, kde Haré Kršna hnutí působí déle, jich je poměrně velké množství.

Někteří sociologové nebo studenti orientalistiky či náboženství napsali mnoho knih a pojednání, které sektobijci typu Vojtiška zcela ignorují a citují pouze své zahraniční kolegy z antikultovního hnutí. Tak se čtenáři dozvědí, že činnost členů hnutí Haré Kršna se redukuje na výrobu svíček apod. (viz magazín Blesku), přičemž tato nevinná informace jen svědčí o tom, že tito pánové s Haré Kršna hnutím v ČR nepřišli do styku a tudíž o něm nevědí téměř nic. Nenamáhají se ani odpovídat na dopisy členů hnutí, učinit návštěvu některého ze středisek a pouze stereotypně prosazují svoji propagandu o nebezpečnosti všech sekt.

Je tedy potřeba stále zdůrazňovat, že Haré Kršna hnutí je 5000 let staré autorizované náboženství, spadající do širší tradice hinduismu, kterému se dodnes především v Indii věnují milióny lidí. Je velkým omylem považovat všechny nekřesťanské společnosti (nebo chcete-li nekatolické) za sekty.

Čtvrtý způsob, jak vzbudit strach a náboženskou nesnášenlivost v lidech, je velká lež. Sektobijci se snaží ve svých knihách, člancích a televizních vystoupeních spojit efekty výše uvedených technik a vytvořit věrohodný obrázek nebezpečnosti a záludnosti nových náboženských skupin. Jejich tvrzení si někdy protřečují, čímž dokazují, že jde o lacinou propagandu určenou převážně pro neinformované či méně inteligentní lidi. Používají termínů „vymývání mozků“, „psychologická a materiální závislost na kultu“ a podobně, které však nijak nedefinují ani nepodkládají žádným věrohodným důkazem. Výsledný obrázek jejich propagandy je asi následující: „Chamtivý náboženský vůdce či guru toužící po moci svede nové členy a přemění je ve zcela zmanipulované a závislé jedince s promytým mozkiem, které pak vykořisťuje a zatajuje jim své informace. Jedinou obranou proti tomu je nepřítat se k nim a nezajímat se o to, co říkají, dělají a učí, neboť ‚sekta je jako droga‘ a člověk se jí nesmí ani dotknout. Mohou na vás být hodní, pomoci vám z nej-

horšího, ale vy od nich přesto musíte co nejrychleji utéct.“

Sektobijci mohou také v rodinných vztazích způsobit velké problémy, neboť rodičům tvrdí, že se vstupem do Haré Kršna hnutí své děti ztrácejí. Pro katolíka je samozřejmě velká rána, když se z jeho syna nebo dcery stane protestant a podobně je pro ateistu těžké, když se z jeho dítěte stane věřící člověk, ale tvrdit, že po vstupu do náboženského hnutí přestává být jejich syn či dcera jejich synem či dcerou je opravdu demagogie.

Někdy se také zmíní, že je zde možnost deprogramování (které je samozřejmě protizákonné), čímž bohatým rodičům naznačí, jaké služby jsou jim k dispozici. (Jde v podstatě o únos a mučení jejich dětí, které jim má pomoci, ze spárů sekty).

Naši sektobijci používají převážně materialistické argumenty, ale hovoří z křesťanského pohledu, což je kombinace, která hovoří sama za sebe. A jestliže se nyní zmíním o přikázání z desatera „nevzneseš křivého svědectví proti bližnímu svému“, asi mě budete považovat za naivku.

Ironií toho všeho je, že se Haré Kršna hnutí ocitlo v podobné situaci, v jaké byl právě křesťanský prorok Ježíš Kristus (možná by bylo zajímavé slyšet, co by naši sektobijci udělali z Ježíše Krista, kdyby dnes žil a kázal). Můžeme se poučit právě z jeho života. Kolik bezpráví se dopustili na něm! Kolik toho musel snášet a přesto nijak nezatrpkal a neustále se snažil dávat lidem to nejcennější — lásku k Bohu. Totéž bychom měli udělat i my.

Závěrem tedy můžeme uvést jen slova Zdenka Vojtiška z časopisu *Ahoj*: „Sektu dělá sektou především, řekl bych, její nepoctivá práce s lidmi, o které jsem tu již hovořil...“

Tattva-darší dás

(Čerpáno z přednášky Larry Shinna, vedoucího katedry religionistiky na Bucknellově univerzitě v USA, který studoval ISKCON více než deset let a napsal knihu o Haré Kršna hnutí pod názvem *The Dark Lord*.)

REINKARNACE

Souhrnná věda o stěhování duše (7)

K tématu „Karma z pohledu reakce“, o kterém jsme psali v minulém Kršnově zpravodaji, se ve Šrimad Bhágavatamu 3.31.43-44 říká následující:

„Díky určitému druhu těla putuje materialistická živá bytost z jedné planety na druhou a vykonává plodonosné činnosti. Takto se zaměstnává v plodonosné práci a neustále si užívá jejich výsledků. Tímto způsobem dostane živá bytost podle svých plodonosných činností vhodné tělo s hmotnou myslí a smysly. Když skončí reakce na určitou činnost, tomuto konci se říká smrt, a když začne určitá reakce působit, tomuto začátku se říká zrození.“

Ve výkladu k poslednímu verši píše Šrila Prabhupáda:

„Již od nepaměti putuje živá bytost různými živočišnými druhy a po různých planetách... K materialistickému životu patří řada akcí a reakcí. Je to jako dlouhý film akcí a reakcí a délka života je jako jeden záblesk v celé show reakcí. Když se narodí dítě, lze chápat jeho současné tělo jako začátek další řady činností a smrt starého člověka lze chápat jako zakončení řady reakcí. Z toho je zřejmé, proč se někdo na základě různých reakcí narodí v bohaté rodině a někdo v chudé rodině, i když se narodili ve stejný okamžik, na stejném místě a za stejných okolností. Kdo si s sebou nese zbožné činnosti (*dobrou karmu*), dostane možnost se narodit v bohaté či zbožné rodině a kdo si s sebou nese bezbožné činnosti (*špatnou karmu*), dostane příležitost narodit se v nízké a chudé rodině. Změna těla znamená i změnu pole působnosti... Tento proces trvá neustále od doby, kterou lze stěží určit...“

Kosmická etika

Z předešlých příkladů vyplývá, že svobodnou vůlí každé živé bytosti je buď jednat v souladu s pravidly hry karmy (a tak být hmotně šťastný), nebo se proti nim prohřešit - jak se jí zlíbí.

Ve Védách uvedená pravidla tedy nikterak neomezují naši individuální svobodu tím, že nám zakazují *špatně* jednat, nebo nás nutí udělat něco proti své vůli. Spíše to jsou dobře míněné rady přítele o tom, co je dobré a co špatné, a co se stane, když se rozhodneme pro to či ono. Rozhodnutí však nechávají na nás. Pouze nás *upozorňují*, že v případě prohřešku proti přírodním zákonům podléháme trestu v podobě zákona karmy.

V přírodě tedy existují *pevně definované hodnoty* a měřítka nejen v hrubohmotné oblasti chemie a fyziky, ale zároveň i v jemnomotné oblasti etiky a morálky. Jinými slovy, je již pevně určeno, které lidské činnosti jsou *dobré* a následují po nich dobré a potěšující reakce, a které činnosti jsou *špatné* a nesou s sebou reakce plné útrap. (*dharna*)

Tento žebříček hodnot je všeobecně platný a nezávisí na mínění jednotlivých živých bytostí. Třeba si mohu myslet, že to, co dělám, je *dobrá* činnost, a také mohu být schopen to intelektuálně ospravedlnit obratnými slovy a tak zapůsobit na ostatní - ale jestliže má činnost není v souladu s univerzální definicí *dobra*, sklídím za ni i přes svůj opačný názor *špatnou* reakci.

V příštím Kršnově zpravodaji si povíme o čtyřech fázích karmy.

Pizza samozy

Plněné taštičky - oblíbené jídlo Šríly Suhotry Mahárádže

Těsto: 3/4 kg polohrubé mouky

1/4 másla

1 dcl vody nebo jogurtu (může být více jogurtu a méně másla)

1/2 čl soli

Náplň: sýr ze 3 l mléka

2 papriky (popřípadě baklažán) nakrájené na kousky, osmažené

1 čl soli

na špičku nože asafoetidy a pepře

špetka rozmarýnu, tymiánu a bazalky

hrst oliv rozkrájených na půlky

rajský protlak

Nejprve dobře propracujte těsto a potom i sýr. Je-li příliš tvrdý, přidejte máslo. Spolu s rajským protlakem by se měla vytvořit hladká pasta, do které vmíchejte papriky (baklažány), olivy, koření a sůl. Vytvořte samozy, taštičky, stejně jako podle receptu v Kršnově vegetariánské kuchařce. Pečte 20-30 minut na 200 stupňů vyhřáté troubě. Vhodné na cesty.

Kršnův zpravodaj je dvouměsíčník pro
přátele a oddané Kršny.
Vydává a rozšiřuje

Zásilková služba

Hnutí Hare Kršna

Kršnův dvůr

257 28 Chotýšany.

Roční předplatné činí 60,- Kč.

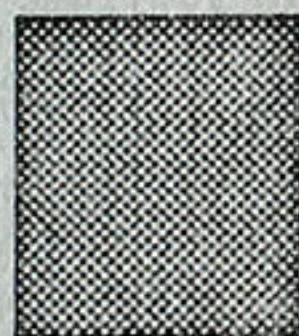
Členové Společnosti přátel a oddaných
Kršny obdrží každý výtisk zdarma.

Podávání novinových zásilek povoleno

Oblastní správou pošt střední Čechy

v Praze, č.j. P/Fiš-2623/93 ze dne
28.12.1993.

NOVINOVÉ VÝPLATNÉ

Adresát:

*Hare Kršna Hare Kršna Kršna Kršna Hare Hare
Hare Rāma Hare Rāma Rāma Rāma Hare Hare*